

MuToVe-talvikoulu tuo yhteen musiikintutkimuksen jatko-opiskelijoita ja luo verkostoja

Helen Metsä

Musiikintutkimuksen valtakunnallinen tohtorikoulutusverkosto (MuToVe) on pitkäaikainen, kahdeksan Suomen yliopiston muodostama yhteistyöväylä. Verkosto edistää yhteisvoimin musiikin ja sitä ympäröivän kulttuurisen todellisuuden monitieteistä tutkimusta.

Musiikintutkimuksen jatko-opiskelijoita yhteen kokoava talvikoulu on MuToVe-verkoston keskeinen toimintamalli. Tänä vuonna talvikoulu järjestettiin hybridimallisena Kallio-Kuninkalassa ja verkossa 14.–15.2.2024. Helmikuisessa talvikoulussa käsiteltiin tuttuun tapaan jatko-opiskelijoiden uusimpia tutkimuksia ja opittiin lisäksi uutta tekoälyn ja tutkimuksen rajapinnoista.

Musiikintutkimuksen alan tohtorintutkintoa valmisteleville jatko-opiskelijoille MuToVe-talvikoulu on ainutlaatuinen ja kohdennettu foorumi, joka tarjoaa ohjausta, vertaistukea ja verkostoitumismahdollisuuksia. Verkosto tuo yhteen musiikintutkimuksen jatko-opiskelijoita ympäri Suomen. Osallistujat ovat sekä tieteellistä

tohtorintutkintoa valmistelevia että taiteellisen tai soveltavan puolen tohtoriopiskelijoita (Taideyliopisto), joten musiikintutkimuksen laaja kirjo on hyvin esillä. Tohtorikoulutuksen aikana luodut verkostot kantavat usein pitkälle ja luovat kiinteää kollegiaalisuutta musiikintutkimuksen verrattain pienelle alalle. Lisäksi jatko-opiskelijoiden toisilleen tarjoama vertaistuki keventää parhaassa tapauksessa tohtorintutkintoa valmistelevan jatko-opiskelijan itsenäistä työtaakkaa.

Kaksipäiväinen talvikoulu alkoi Taideyliopiston musiikkikasvatuksen professorin **Heidi Partin** ja Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan pääsihteerin **Henriikka Mustajoen** vierailuluennolla tekoälyn vastuullisesta käytöstä tutkimuksessa. Voisin väittää, että tuskin kukaan perus- tai jatkotutkinto-opiskelija välttyy opiskelussaan tai muussa arjessaan nykyään tekoälyn käytöltä, vaikka ei sen hyödyntämiseen aktiivisesti pyrkisikään. Luennoitsijat esittivät velvollisuus-, seuraus-, ja hyve-etiikkaan pohjautuvia, paljon kysymyksiä herättäviä malleja siitä, miten tekoälyn käyttöä ja asemaa

Aamiainen ja lounas tarjottiin talvikoulussa veneen muotoisesta buffet-pöydästä. Kuva: Helen Metsä

tutkimuksessa voidaan pohtia.¹ Luento oli hyvä muistutus siitä valppaudesta, joka helppoja ratkaisuja moniin asioihin tarjoavan tekoälyn käytössä tulee muistaa. Esimerkiksi muiden julkaisemattomia tekstejä ei tule ladata ChatGPT:n tiivistettäväksi, vaikka se voisi helpoudessaan houkuttelevaa ollakin.

Inspiroivan vierailuluennon jälkeen talvikoulussa siirryttiin käsittelemään jatko-opiskelijoiden tekstejä ja tutkimuksia seminaarimalliin. Sessioissa jatko-opiskelijat esittelivät tutkimustaan lyhyesti sekä saivat opponentilta sekä muilta osallistujilta kommentteja tekstiinsä. Kommentointia oli myös mahdollista syventää edelleen erikseen varattavissa ohjaustapaamisissa talvikouluun rekisteröityneitten eri yliopistojen tutkijoiden ja professoreiden kanssa.

Moninaisten tutkimusaiheiden lisäksi erityisen mielenkiintoista oli myös saada tutustua eri vaiheissa oleviin tutkimuksiin. Tämä toi myös

omaan väitöskirjatutkimukseen perspektiiviä ja loi ainakin itselleni luottamuksen tunnetta tutkimuksen välillä kiemuraiseen prosessiin.

Esimerkiksi **Sofia Joons-Gyelling** Åbo Akademiä esitteli seminaarissa tulevaa lektiotaan.² Tästä seurasi myös mielenkiintoinen keskustelu siitä, mikä lektio oikeastaan on ja mitä se nykypäivänä voisi olla esimerkiksi yhteiskunnallisen vaikuttavuuden näkökulmasta. Kaiken kaikkiaan oman tutkimuksen tiivis ja yleistajuinen esittely, niin sanottu ”pitchaus”, sekä yhteiskunnallisen vaikuttavuuden piirteiden tunnistaminen ja tuominen esiin ovat asioita, joita täytyy harjoitella paljon. Ehkäpä esitysten vaikuttavuuden hiomiseen voidaan tulevissa talvikoulussa panostaa vieläkin enemmän, esimerkiksi esityksiin keskittyvän kommentaattorin ja kohdennetun palautteen avulla. Pienehköille aloille, kuten musiikin- ja taiteidentutkimukselle, yhteiskunnallisen vaikuttavuuden esiin tuominen on tutkimuksen arvon tunnistamisen ja alan säilymisen kannalta merkityksellistä, ja tässä jokaisen tutkijan panos on tärkeää.

MuToVe-verkoston keskeinen voimavara on yhteisöllisyys, joka syntyy musiikin- tutkijoiden voimakkaasta, kollegiaalisesta yhteisöstä. Tohtorikoulutusverkoston toiminnan jatkuminen samankaltaisena tulevaisuudessa ei kuitenkaan ole itsestään selvää, sillä talvikoulun osallistujamäärät ovat muutamien viimeisten vuosien aikana olleet vähenemässä. On selvää, että poikkeuksellinen pandemia-aika verotti myös talvikoululta osallistujia, eikä palautuminen ole ehkä täysin tapahtunut. Muiksi talvikoulun haasteiksi tunnistettiin Kallio-Kuninkalassa verkoston vähentynyt vetovoima, johon osasyynä saattaa yksinkertaisesti olla se, ettei verkoston toimintaa tunneta. Tiedotusta

talvikoulusta ja verkoston toiminnasta pyritään lisäämään yliopistoissa, minkä lisäksi pohditaan uusia vaikuttamisen kanavia esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.

Millaista toimintaa ja tukea MuToVe-verkosto voisi tarjota tai miten kehittäisit talvikoulun toimintaa? Olisiko myös perustutkinto-opiskelijoiden mielekästä osallistua verkoston toimintaan, miten?

MuToVe-verkosto kuulee mielellään *Synkoopin* lukijoiden ajatuksia ja kehittämisideoita talvikouluun tai tohtori-verkoston muuhun toimintaan liittyen. Ajatuksia MuToVe-verkostosta voi lähettää allekirjoittaneelle tai suoraan verkoston koordinaattorille marianne.mieskolainen@uniarts.fi. Verkoston sähköpostilistalle saavat myös liittyä kaikki halukkaat. Lisätietoja löytyy MuToVen verkkosivuilta: <https://www.muto.fi/yhteystiedot>

Helen Metsä (helen.metsa@helsinki.fi) on filosofian maisteri ja väitöskirjatutkija Helsingin yliopistossa.

Viitteet

1 Luennoitsijat käsittelevät nimenomaan tekoälyn etiikkaa tutkimuksen kontekstissa, erotuksena eettisen tekoälyn pohdinnalle sinänsä.

2 Väittelijä pitää väitöstilaisuuden alussa lektion (*lectio praecursoria*), jossa hän esittelee työtään ja tutkimusmenetelmäänsä enintään 20 minuutin ajan. Lähde: <https://www.helsinki.fi/fi/tutkimus/tohtorikoulutus/tervetuloa-vaitostilaisuuteen>